

УДК 628.46

Номер держреєстрації 0113U005842

Український державний науково-дослідний інститут проблем водопостачання,
водовідведення та охорони навколишнього природного середовища
«УкрВОДГЕО»

Державний центр інтегрованого керування
поверхневими та підземними водами
(ДЦК УкрВОДГЕО)

61200, м. Харків, вул. Шевченко, 6
Електронна пошта dcenter@uwodgeo.org.ua

тел./факс. (057)706 31 47
<http://www.uwodgeo.org.ua>

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор ДЦК «УкрВОДГЕО»

_____ О.Ю. Чебанов
“ ___ ” _____ 2015

**ЗВІТ
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ**

**ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПІДГОТОВКА ПРОПОЗИЦІЙ
ЩОДО НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ
ЕКСПЛУАТАЦІЇ СМІТТЄСПАЛЮВАЛЬНИХ ЗАВОДІВ**

Етап 2. «Доопрацювання проекту документу у відповідності до зауважень та пропозицій заінтересованих організацій»

(заключний)

Договір № Н-17/218-2013 від 4 жовтня 2013 р.

Керівник НДР, к.г.н.

О.Ю.Чебанов

2015

Рукопис закінчено “ ___ ” _____ 2015р.

СПИСОК АВТОРІВ

ДЦК «УкрВОДГЕО»

Відповідальний виконавець

І.Л.Бондар

Старший науковий співробітник

В.Ф.Костенко

Науковий співробітник

Н.В. Голян

Науковий співробітник

О.К. Павлова

Провідний інженер

С.О. Макаренко

Інженер - економіст

М.В. Фартушна

Інженер I категорії

І.В. Белявська

Інженер I категорії

Л.М. Куріцина

Юрист

І.В.Шебулдаєва

Завідувач лабораторії,

директор центру

О.Ю.Чебанов

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР: 57 стор., 1 таблиця, 5 джерел, 3 додатки.

Науково-дослідна робота «Проведення досліджень та підготовка пропозицій щодо нормативно-правового врегулювання експлуатації сміттєспалювальних заводів» виконується за договором № Н-17/218-2013 від 4 жовтня 2013 р.

Об'єкт дослідження – вимоги до експлуатації сміттєспалювальних заводів.

Мета роботи – встановлення єдиних правил експлуатації сміттєспалювальних заводів за умов суворого дотримання вимог санітарного та природоохоронного законодавства щодо забезпечення унеможливлення негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення.

Метод дослідження – розроблення нормативно-правового акту.

На другому етапі роботи здійснено опрацювання першої редакції Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів відповідно до зауважень та пропозицій обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та розроблено другу редакцію проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів».

Під час розроблення Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів враховано наступні положення:

- встановлено вимоги до суб'єктів господарювання незалежно від форми власності, які здійснюють діяльність, пов'язану з експлуатацією сміттєспалювальних заводів, дотримання яких має сприяти унеможливленню негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення;

- встановлено вимоги до приймання та обліку побутових відходів, основні технологічні параметри процесу спалювання побутових відходів, вимоги щодо санітарної та екологічної безпеки сміттєспалювальних заводів, а також щодо охорони, освітлювання, засобів зв'язку та пожежної безпеки, які мають бути дотримані під час експлуатації сміттєспалювальних заводів.

- передбачено заходи щодо забезпечення надійної експлуатації сміттєспалювальних заводів, що дозволить змінити негативне ставлення населення до цих об'єктів поводження з побутовими відходами та розширити можливості впровадження в Україні технології спалювання побутових відходів як альтернативи захороненню побутових відходів на полігоні.

Прийняття проекту наказу:

- створить необхідні умови для вжиття суб'єктами господарювання заходів із запобігання негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє середовище та здоров'я населення;

- забезпечить відповідність процесу спалювання побутових відходів прийнятим санітарним та природоохоронним вимогам, в тому числі – Європейського Союзу.

ПОБУТОВІ ВІДХОДИ, СМІТТЄСПАЛЮВАЛЬНИЙ ЗАВОД (ССЗ), ЕКСПЛУАТАЦІЯ, СОРТУВАННЯ, ГОРІННЯ, ТЕМПЕРАТУРА, СКИДИ, ВИКИДИ, ТВЕРДИЙ ЗАЛИШОК, ГРАНИЧНОДОПУСТИМА КОНЦЕНТРАЦІЯ (ГДК)

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ.....	5
Розроблення остаточної редакції Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів.....	8
Висновки.....	31
Перелік посилань.....	33
Додаток 1. Остаточна редакція проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів».....	34
Додаток 2. Пояснювальна записка до наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів».....	46
Додаток 3. Аналіз регуляторного впливу проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів».....	52

ВСТУП

Спалювання побутових відходів – це термічний процес окислення з метою зменшення обсягу побутових відходів з отриманням енергії, що супроводжується утворенням шлаку і золи [1].

Спалювання відходів як найбільш зручний спосіб зменшення обсягів відходів та їх знезараження застосовувалося ще в середньовіччя [2]. Однак тривалий час відходи спалювали у відкритому полум'ї. І тільки наприкінці ХІХ століття в Англії був побудований перший сміттєспалювальний завод (ССЗ).

У міру зростання міст почалося збільшення кількості ССЗ аж до 1950-х років, коли з'ясувався негативний вплив сміттєспалювальних заводів на здоров'я людей. У цей час спостерігалось зниження кількості ССЗ у зв'язку з їх закриттям на вимогу екологічних організацій. Однак світова енергетична криза та підвищення цін на паливо, відсутність місць для захоронення відходів змусили повернутися до процесу спалювання відходів, але вже на більш досконалії основі, що забезпечувало зниження викидів шкідливих речовин до норм екологічної безпеки. У 1999 країнами ЄС була прийнята Директива 1999/31/ЄС щодо полігонів захоронення відходів [3], в якій було записано вимогу про поетапне скорочення обсягів захоронення на полігонах органічної речовини у складі побутових відходів, з тим, щоб через 15 років довести обсяг захоронення побутових відходів до 35% від загальної кількості муніципальних відходів, що розкладаються.

У розвинених країнах були розроблені більш суворі екологічні вимоги до ССЗ. Так, в Європейському співтоваристві була розроблена і введена в дію Директива 2000/76/ЄС щодо спалювання відходів [4]. І вже з кінця ХХ століття спостерігається збільшення кількості нових ССЗ. За більш ніж сторічний період експлуатації ССЗ відбулася і зміна завдань, що стоять перед ними. Період становлення сучасних ССЗ можна умовно розділити на 4 етапи.

Так на початку створення ССЗ (перше покоління ССЗ) перед ними ставилося завдання тільки утилізації побутових відходів. На другому етапі

(друге покоління ССЗ) стояло завдання підвищення одиничної потужності ССЗ і підвищення надійності їх роботи. Під час створення ССЗ третього покоління (друга половина ХХ століття), у зв'язку з суворістю вимог природоохоронних норм, перед творцями ССЗ стояло завдання максимального зниження шкідливого впливу на екологічну обстановку в регіонах. В результаті впровадження нових технологій очищення димових газів, концентрації шкідливих речовин були не тільки доведені до самих суворих норм, але, за деякими показниками, доведені до рівня значно нижче норм. Під час створення ССЗ четвертого покоління вже стояло завдання не тільки забезпечити екологічно чисте термічне перероблення побутових відходів, а й забезпечити максимальне використання корисних речовин, що містяться в побутових відходах, в тому числі і теплової енергії.

Побутові відходи стали розглядати як одне з альтернативних видів палива для виробництва теплової та електричної енергії, що призвело до намагання максимально підвищити ефективність використання тепла одержуваного під час спалювання побутових відходів.

На думку деяких вчених, істотними причинами для позитивного розвитку методу спалювання побутових відходів є [5]:

1. Можливість знешкодження усього зібраного обсягу побутових відходів без попереднього сортування.

2. Термічний процес перетворення побутових відходів проходить порівняно із звалищами або компостуванням в істотно більш короткий термін. Здібні до гниття органічні компоненти побутових відходів перетворюються шляхом окислення повітрям протягом однієї години в природні кінцеві продукти: вуглекислий газ і воду.

3. Значне зменшення обсягу остаточних продуктів у порівнянні з вихідними побутовими відходами (близько 10 % початкового об'єму).

4. Стерильність та інертність залишкових речовин, які можуть складуватися або застосовуватися в будівництві доріг, у виробництві будівельних матеріалів.

5. Можливість вилучення з побутових відходів металів, що пройшли вогневе знешкодження, з метою їх подальшого використання як вторинної сировини.

6. Газоподібні викиди з екологічної точки зору, на відміну від усіх інших систем, можуть контролюватися і регулюватися.

7. Комбінація спалювання сміття з доцільним отриманням та використанням енергії дозволяє оптимально утилізувати енергетичний потенціал побутових відходів, що забезпечує рішення економічних проблем щодо використання паливно-енергетичних ресурсів.

8. Установки з спалювання побутових відходів можуть розміщатися недалеко від місця утворення побутових відходів і споживачів тепла та електроенергії.

Нині не можна погодитися з усіма вище переліченими тезами вчених, оскільки доведено, зокрема, що спалювання побутових відходів без попереднього сортування та вилучення небезпечних відходів беззаперечно призводить до утворення у скидах та викидах сміттєспалювальних заводів шкідливих речовин, що спричиняє забруднення довкілля та негативного впливу на здоров'я населення. Також викликає сумнів теза щодо безпечності твердих залишків, що утворюються під час спалювання побутових відходів.

Проте більшість наведених аргументів свідчать на користь та доцільність повернення сфери поводження з побутовими відходами обличчям до спалювання побутових відходів за умов суворого дотримання при цьому вимог європейського та вітчизняного санітарного та природоохоронного законодавства щодо експлуатації сміттєспалювальних заводів та їх впливу на навколишнє середовище та здоров'я людей.

На другому етапі виконання роботи відповідно до Технічного завдання до договору № Н-17/218-2013 від 4 жовтня 2013 р. здійснено доопрацювання першої редакції проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів» відповідно

до зауважень та пропозицій обласних та Київської міської державної адміністрації та розроблено остаточну редакцію цього нормативно-правового акту.

Цей науковий звіт містить:

- звіт відгуків на першу редакцію проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів», розроблений за зауваженнями та пропозиціями обласних та Київської міської державної адміністрації;

- остаточну редакцію проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів»;

- пояснювальну записку до наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів»;

- аналіз регуляторного впливу проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів».

РОЗРОБЛЕННЯ ОСТАТОЧНОЇ РЕДАКЦІЇ ПРАВИЛ ЕКСПЛУАТАЦІЇ СМІТТЄСПАЛЮВАЛЬНИХ ЗАВОДІВ

Проект наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів» розроблено відповідно до ст. 25 Закону України «Про відходи» та наказу Мінрегіону України від 21.06.2013 № 257.

Ст. 25 Закону України «Про відходи» передбачено, що до компетенції центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, у сфері поводження з відходами належить, зокрема, затвердження за погодженням із центральним

органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, правил експлуатації та утримання об'єктів поводження з побутовими відходами, зокрема сміттєспалювальних заводів.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про відходи» одним із завдань законодавства про відходи є визначення основних умов, вимог і правил щодо екологічно безпечного поводження з відходами.

Сміттєспалювальний завод (завод з спалювання побутових відходів) – це будь-який стаціонарний або мобільний об'єкт поводження з побутовими відходами, призначений для спалювання побутових відходів, основною метою якого є генерація енергії або виробництво матеріалів шляхом використання побутових відходів у якості регулярного або додаткового палива.

Україна має досвід експлуатації сміттєспалювальних заводів (виробництва чеської фірми «ЧКД-Дукла») в містах Києві, Харкові, Дніпропетровську, Севастополі. Проектна потужність одного котлоагрегату – 15 т/год. Досвід експлуатації заводів виявив багато недоліків: фактична потужність на вітчизняних відходах була на рівні 60...70 % від проектної, тепла енергія ефективно не використовувалась, заводи не мали досконалого блоку очищення газів. Внаслідок недотримання технологічного режиму спалювання в атмосферу потрапляли токсичні речовини. На даний час працюють (при неповному завантаженні) лише заводи в містах Києві та Дніпропетровську.

Нині світова енергетична криза та підвищення цін на паливо, відсутність місць для захоронення відходів змушують повернутися до процесу спалювання відходів, але вже на більш досконалії основі із забезпеченням зниження викидів шкідливих речовин до норм екологічної безпеки. У 1999 країнами ЄС була прийнята Директива 1999/31/ЄС щодо полігонів захоронення відходів, в якій було записано вимогу про поетапне скорочення обсягів захоронення на полігонах органічної речовини у складі

побутових відходів, з тим, щоб через 15 років довести обсяг захоронення побутових відходів до 35% від загальної кількості муніципальних відходів, що розкладаються.

У розвинених країнах були розроблені більш суворі екологічні вимоги до сміттєспалювальних заводів. Так, в Європейському співтоваристві була розроблена і введена в дію Директива 2000/76/ЄС щодо спалювання відходів. Вже з кінця ХХ століття у світі спостерігається збільшення кількості нових сміттєспалювальних заводів.

Нині в Україні побутові відходи стали розглядати як одне з альтернативних видів палива для виробництва теплової та електричної енергії, що свідчать на користь та доцільність повернення сфери поводження з побутовими відходами до спалювання побутових відходів за умов суворого дотримання при цьому вимог європейського та вітчизняного санітарного та природоохоронного законодавства щодо експлуатації сміттєспалювальних заводів та їх впливу на навколишнє середовище та здоров'я людей. Проте питання спалювання побутових відходів розглядається в нашій країні з точки зору законодавчого регулювання дуже поверхнево, відсутність повної і достовірної інформації щодо сміттєспалювальних заводів, призводить, зокрема, до негативного ставлення населення до цих об'єктів поводження з побутовими відходами та спричиняє опір суспільства впровадженню технології спалювання побутових відходів.

Враховуючи вищевикладене, з метою врегулювання питання щодо належної експлуатації існуючих та знов збудованих сміттєспалювальних заводів розроблено проект наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів».

Метою проекту є встановлення єдиних правил експлуатації сміттєспалювальних заводів за умов суворого дотримання вимог санітарного та природоохоронного законодавства щодо забезпечення унеможливлення

негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення.

Досягнення мети здійснюється шляхом затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів, якими будуть встановлені вимоги до умов:

- приймання побутових відходів на сміттєспалювальні заводи;
- процесу спалювання побутових відходів;
- очищення викидів та скидів сміттєспалювальних заводів;
- вимоги щодо санітарної та екологічної безпеки сміттєспалювальних заводів;
- вимоги щодо охорони, освітлювання, засобів зв'язку та пожежної безпеки, які мають бути дотримані під час експлуатації сміттєспалювальних заводів.

Прийняття проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів»:

- створить необхідні умови для вжиття суб'єктами господарювання заходів із запобігання негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє середовище та здоров'я населення;
- забезпечить відповідність процесу спалювання побутових відходів прийнятим санітарним та природоохоронним вимогам, в тому числі – Європейського Союзу.

До першої редакції проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів» було отримано 46 зауважень та пропозицій від обласних та Київської міської державної адміністрації, з яких 13 (28 %) - відхилено, 14 (30 %) - враховано частково, 19 (42 %) - враховано повністю.

У таблиці 1 наведено звід відгуків на першу редакцію проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального

Таблиця 1 - Звід відгуків на першу редакцію проекту наказу «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів»

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
1	Зауваження до документу в цілому	Державна екологічна інспекція України Державна екологічна інспекція у Чернівецькій області лист 13.03.2014 №03/599	Передбачити адміністративну та майнову відповідальність за порушення правил експлуатації сміттєспалювальних заводів	Відхилено. Відповідальність за порушення законодавства у сфері поводження з побутовими відходами передбачено Кодексом України про адміністративні правопорушення
2	Зауваження до документу в цілому	Вінницька обласна державна адміністрація Департамент житлово-комунального господарства, енергетики та інфраструктури Лист від 12.03.2014, № 0 1-11-04/624	Доповнити Правила експлуатації сміттєспалювальних заводів розділом по охороні праці обслуговуючого персоналу та дотримання ним правил виробничої санітарії та гігієни, в тому числі: - проходження обов'язкових попередніх (при прийнятті на роботу) та періодичних (впродовж трудової діяльності) медичних оглядів працівниками та персоналом, які працюють з відходами; - на робочих місцях, де технологічний процес, обладнання, сировина та матеріали, які використовуються, є потенційними джерелами шкідливих і небезпечних виробничих факторів, що можуть несприятливо вплинути на стан здоров'я працюючих, проведення атестації робочих місць відповідно до Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.92 № 442; - забезпечення працівників спецодягом, спецвзуттям та іншими	Відхилено. Відповідно до Закону України «Про охорону праці» Стаття 28. Опрацювання, прийняття та скасування нормативно-правових актів з охорони праці Опрацювання та прийняття нових, перегляд і скасування чинних нормативно-правових актів з охорони праці провадяться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони праці, за участю професійних спілок і Фонду соціального страхування від нещасних випадків та за погодженням з органами державного нагляду за охороною праці.

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
			<p>засобами індивідуального захисту;</p> <ul style="list-style-type: none"> - облаштування умов для дотримання працівниками правил особистої гігієни (доброякісна водопровідна вода, туалет, умивальник, душ, шафи для зберігання спецодягу та особистого одягу, приміщення для харчування і відпочинку); - облаштування господарської зони, приміщень чи майданчиків для розміщення машин і механізмів, що обслуговують сміттєспалювальний завод, умови їх миття та дезінфекції; - проходження персоналом сміттєспалювального заводу відповідних інструктажів, навчань (підвищення кваліфікації), перевірку знань з питань охорони праці. 	
3	Розділ 1 «Загальні положення»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.03.2014 № 058/4/2-1581	<p>Враховуючи те, що постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2008 № 923 втратила чинність, пункт 1.2 Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів викласти в редакції:</p> <p>«Ці Правила поширюються на сміттєспалювальні заводи, що діють, та на нові заводи з спалювання, прийняті в експлуатацію відповідно до Порядку прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 року № 461»</p>	Враховано частково, змінено редакцію

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
4	Розділ 1 «Загальні положення»	Харківська обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів Лист 06.03.2014 № 04.03-13-1018	У пункті 1.2 Правил йде посилання на постанову Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 2008 року № 923, яка на даний час втратила чинність. Пропонуємо цей пункт доповнити постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 року № 461 «Про прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів»	Враховано частково, змінено редакцію.
5	Розділ 1 «Загальні положення»	Черкаська обласна державна адміністрації Управління житлово-комунального господарства Лист від 06.03.2014 № 01/01-32/993	1.2. Ці правила поширюються на сміттєспалювальні заводи, що діють, та нові заводи з спалювання, прийняті в експлуатацію відповідно до Порядку прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 461». (Підстава: постанова Кабінету Міністрів України від 08.10.2008 № 923 втратила чинність)	Враховано
6	Розділ 1 «Загальні положення»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.03.2014 № 058/4/2-1581	У абзаці першому пункту 1.3 слова «генерація енергії» замінити на слова «отримання теплової та/або електричної енергії»	Враховано
7	Розділ 1 «Загальні положення»	Харківська обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів лист 06.03.2014 № 04.03-13-1018	У пункті 1.3 Правил пропонуємо із визначення «залишки від спалювання відходів» виключити «рідкі матеріали»	Враховано

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
8	Розділ 1 «Загальні положення»	Державна екологічна інспекція України Державна екологічна інспекція у Чернівецькій області лист 13.03.2014 №03/599	Внести доповнення до пункту 1.3 даних правил, а саме передбачити місце зберігання або місце видалення відходів, які будуть утворюватися в процесі спалювання побутових відходів або ж в інших процесах, що здійснюються на заводі з спалювання побутових відходів з оформленням документації передбаченої вимогами природоохоронного законодавства	Відхилено. Місце зберігання або місце видалення відходів, які будуть утворюватися в процесі спалювання побутових відходів або ж в інших процесах, що здійснюються на заводі з спалювання побутових відходів має бути передбачено у проектній документації.
9	Розділ 1 «Загальні положення»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.03.2014 № 058/4/2-1581	У пункті 1.4. виключити слова «а також опале листя» та речення «вміст негорючих речовин та матеріалів у складі побутових відходів не повинен перевищувати 6 %, оскільки спалювати листя заборонено діючим законодавством.	Відхилено. Діючим законодавством, зокрема, Державними санітарними нормами і правилами утримання територій населених місць, затвердженими наказом МОЗ України від 17.03.2011 № 145, зареєстрованими у Мінюсті України від 05.04.2011 № 457/19195, забороняється спалювати листя на території житлової забудови, в скверах і парках. Спалювати опале листя на сміттєспалювальному заводі чинним законодавством дозволяється.
10	Розділ 1 «Загальні положення»	Донецька обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів лист 20.02.2014 № 06-635	до п. 1.5 додати: забезпечити сортування побутових відходів, які потрапляють на спалювання з метою вилучення небезпечних відходів у складі побутових	Відхилено. Проектом Правил передбачено заборону приймання на спалювання побутових відходів, у складі яких наявні небезпечні відходи та відходи лікувально-профілактичних установ

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
11	Розділ 1 «Загальні положення»	Черкаська обласна державна адміністрації Управління житлово-комунального господарства Лист від 06.03.2014 № 01/01-32/993	2) пункт 1.4. викласти в такій редакції: «1.4. На сміттєспалювальні заводи допускається приймати побутові відходи з житлових будинків, підприємств, установ та організацій, у тому числі підприємств торгівлі та ресторанного господарства, закладів культури і мистецтва, навчальних та лікувально-профілактичних закладів, інших підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, а також опале листя. Вміст негорючих речовин та матеріалів у складі побутових відходів не повинен перевищувати 6 %. Забороняється приймати побутові відходи без їх попереднього сортування, а також рідкі побутові відходи, будівельні (ремонтні) відходи, відходи для утилізації яких в Україні є відповідні технології та небезпечні відходи у складі побутових відходів, у тому числі небезпечні відходи лікувально-профілактичних закладів» (Підстава: статті 17, 34, 35-1 Закону України «Про відходи»).	Враховано частково.
12	Розділ 1 «Загальні положення»	Донецька обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів лист 20.02.2014 № 06-635	До п. 1.7 додати: дотримання вимог природоохоронного законодавства	Враховано
13	Розділ 1 «Загальні положення»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.03.2014 № 058/4/2-1581	У абзаці третьому пункту 1.7. виключити слово «розташування». Розташування місць відбору проб передбачається проектною документацією на будівництво.	Враховано

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
14	Розділ 1 «Загальні положення»	Донецька обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів лист 20.02.2014 № 06-635	Частина 4 п. 1.7. викласти у наступній редакції: здійснення інструментально-лабораторних вимірювань ефективності роботи устаткування спалювання побутових відходів та очистки викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, параметрів викидів та скидів забруднюючих речовин	Враховано
15	Розділ 1 «Загальні положення»	Харківська обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів лист 06.03.2014 № 04.03-13-1018	У пункті 1.7 «Керівництво сміттєспалювального заводу зобов'язане призначити осіб, відповідальних...» доповнити «за стан пожежної безпеки території і устаткування сміттєспалювального заводу»	Враховано
16	Розділ 1 «Загальні положення»	Івано-Франківська обласна державна адміністрація лист від 18.03.2014 №1012/1/1-14/01-014	у п. 1.8 замінити слово "інструкція" на слова "технічний регламент".	Відхилено. відповідно до Закону України Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» технічні регламенти, якщо їх не затверджено законом, та плани заходів щодо їх застосування затверджує Кабінет Міністрів України,
17	Розділ 2 «Приймання та облік побутових відходів»	Вінницька обласна державна адміністрація Департамент житлово-комунального господарства, енергетики та інфраструктури Лист від .12.03.2014, № 0 1-11-04/624	в розділі II передбачити Правилами більш дієвий контроль за складом відходів, що поступають на сміттєспалювальний завод, з метою недопущення поступлення токсичних та заборонених відходів, а саме: реєстрація приймальником на КПП не лише кількісного, але і якісного складу відходів, що надходять до сміттєспалювального заводу; огороження території сміттєспалювального заводу, облаштування майданчика для тимчасового	Відхилено. Реєстрацію якісного складу у великих обсягах побутових відходів, що надходять на сміттєспалювальний завод, передбачено тільки візуальною. Облаштування майданчика для тимчасового зберігання відходів перед процесом спалювання твердих побутових відходів, а також огороження сміттєспалювального заводу має бути передбачено

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
			зберігання відходів перед процесом спалювання ТПВ	проектною документацією.
18	Розділ 2 «Приймання та облік побутових відходів»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.03.2014 № 058/4/2-1581	Останній абзац пункту 2.4. викласти в наступній редакції «перелік автомобільних засобів, в яких підприємства перевозять побутові відходи, зазначені у договорі»	Абзац виключений з тексту Правил
19	Розділ 2 «Приймання та облік побутових відходів»	Харківська обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів лист 06.03.2014 № 04.03-13-1018	Пункт 2.4. Керівництво сміттєспалювального заводу забезпечує приймальника КПП доповнити «та даними щодо суб'єктів господарювання, які в установленому порядку визначені виконавцями послуг на вивезення побутових відходів»	Враховано
20	Розділ 2 «Приймання та облік побутових відходів»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.03.2014 № 058/4/2-1581	У пункті 2.5. виключити слова «дорожній лист», оскільки до Правил перевезення вантажів автомобільним транспортом в Україні внесено зміни наказом Міністерства інфраструктури України від 05.12.2013 № 983. Так, з документа виключено поняття «Подорожній лист вантажного автомобіля». На даний час основним документом на перевезення вантажів є товарно-транспортна накладна	Враховано
21	Розділ 2 «Приймання та облік побутових відходів»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.03.2014 № 058/4/2-1581	У пункті 2.8 слова «відповідальний запис у дорожньому листі» замінити на «відповідальний запис у товарно-транспортній накладній»	Враховано

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
22	Розділ 2 «Приймання та облік побутових відходів»	Вінницька обласна державна адміністрація Департамент житлово-комунального господарства, енергетики та інфраструктури Лист від 12.03.2014, № 0 1-11-04/624	п. 2.8.- передбачити застосування штрафних санкцій в разі виявлення у відходах компонентів, заборонених для спалювання, повідомлення приймальником КПП керівництво заводу, яке, в свою чергу, зобов'язане терміново проінформувати органи Мінекології та державні органи влади;	Відхилено. Будь-які штрафні санкції встановлюються законодавством.
23	Розділ 3 «Спалювання побутових відходів»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.03.2014 № 058/4/2-1581	Розділ III Спалювання побутових відходів» доповнити пунктом такого змісту: «Побутові відходи подають в систему спалювання тільки після включення в роботу газоочисної установки	Враховано. Додано до пункту 3.2
24	Розділ 3 «Спалювання побутових відходів»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.03.2014 № 058/4/2-1581	У пунктах 3.2, 3.3, 3.6 зробити примітку про те, що ці пункти стосуються сучасних сміттєспалювальних заводів, оскільки в Україні постійно діє лише київський сміттєспалювальний завод «Енергія», який побудований у 1987 році	У текст Правил внесено зміни щодо поширення їх дії на нові сміттєспалювальні заводи.
25	Розділ 3 «Спалювання побутових відходів»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.03.2014 № 058/4/2-1581	Пункт 3.5 викласти в редакції: «Устаткування для спалювання побутових відходів експлуатують таким чином, щоб димові гази після зони останньої подачі повітря...», далі по тексту	Враховано
26	Розділ 3 «Спалювання побутових відходів»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.03.2014 № 058/4/2-1581	У пункті 3.7. виключити слова «концентрації і тиску азоту», оскільки дослідження проб на вміст окису азоту передбачено в пункті 4.2. та «і вмісту пари у вихлопних газах», оскільки ці дослідження проводити недоцільно.	Відхилено. Вимірювання цих параметрів передбачено Директивою 2000/76/ЄС Європейського парламенту та Ради «Щодо спалювання відходів»

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
27	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Вінницька обласна державна адміністрація Департамент житлово-комунального господарства, енергетики та інфраструктури Лист від 12.03.2014, № 0 1-11-04/624	В п. 4.1. замінити формулювання «нормального стану повітря, ґрунту та підземних вод» на «якісного нормативного складу повітря, ґрунту та підземних вод»;	враховано частково. Змінено редакцію.
28	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Донецька обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів лист 20.02.2014 № 06-635	пункт 4.1 глави IV викласти у наступній редакції: на сміттєспалювальному заводі має бути створена система моніторингу навколишнього природного середовища, а саме: атмосферного повітря, джерел промислових викидів в атмосферу, поверхневих і морських вод, підземних вод, джерел скидів стічних вод та ґрунтів згідно з чинним законодавством	Враховано частково, змінено редакцію
29	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.04.2014 № 058/4/2/2-2482	Пункт 4.1 викласти в такій редакції: «На сміттєспалювальному заводі має бути створена система моніторингу, заходи екологічної безпеки мають бути спрямовані на захист стану повітря, ґрунту та підземних вод, що відповідає екологічному законодавству	Враховано частково. Змінено редакцію.
30	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.04.2014 № 058/4/2/2-2482	Пункт 4.2. викласти в редакції «Дослідження проб води проводиться за такими показниками: безперервно – вміст NO _x (якщо встановлено відповідні гранично допустимі концентрації викидів), оксиду вуглецю (CO), кількість суспендованих часток (пилу), кількість органічного вуглецю, вміст хлористого водню (HCl), фтористого водню (HF), двоокису сірки (SO ₂);	Враховано частково. У пункті 4.2 мова йде не про воду, а про повітря.

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
31	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Вінницька обласна державна адміністрація Департамент житлово-комунального господарства, енергетики та інфраструктури Лист від .12.03.2014, № 0 1-11-04/624	Виправити механічні помилки в п. 4.2. (не NO _x , а NO ₂ ; в останньому абзаці замість «а ПХДД/ПХДФ...» написати «та ПХДД/ПХДФ...»), а також конкретизувати, в пробах якого повітря проводити дослідження за вказаними показниками;	Враховано частково. NO _x - загальноприйнятий символ для позначення різних оксидів азоту. Щодо конкретизації проб повітря, дивись п. 4.2 проекту Правил Періодичність та точки відбору проб повітря повинні узгоджуватися відповідно до Державних санітарних правил охорони атмосферного повітря населених місць (від забруднення хімічними та біологічними речовинами), затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09 липня 1997 року № 201
32	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Черкаська обласна державна адміністрації Управління житлово-комунального господарства Лист від 06.03.2014 № 01/01-32/993	Для виконання пункту 4.2. «Дослідження проб повітря» розділу IV «Екологічна та санітарна безпека» необхідно розробити Технологічні нормативи для викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від спалювання твердих побутових відходів.	Відхилено. Відповідно до п. 8 постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2001 року № 1780 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел» нормативи граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел розробляються заінтересованими органами виконавчої влади, до сфери управління яких належать підприємства, установи, організації, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря із

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
				стаціонарних джерел, і затверджуються Мінприроди.
33	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Харківська обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів	Пункт 4.4 викласти у наступній редакції «Дослідження ґрунту у межах санітарно-захисної зони (на відстані 50, 100, 200 і 500 м) повинні проводитися не рідше ніж двічі на рік та з різних сторін сміттєспалювального заводу (з півдня, півночі, заходу та сходу)»	Враховано частково, змінено запропоновану редакцію
34	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Донецька обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів лист 20.02.2014 № 06-635	Пункт 4.5. глави IV викласти в наступній редакції: спеціальне водокористування здійснюється на підставі дозволу згідно статті 49 Водного Кодексу України. Скидання зворотних вод у водні об'єкти допускається тільки за умови одержання в установленому порядку дозволу на спеціальне водокористування відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465 (зі змінами). Порядок розробки та затвердження нормативів гранично допустимого скидання та перелік забруднюючих речовин встановлюється відповідно до вимог нормативних та законодавчих актів.	Враховано частково, змінено запропоновану редакцію. Крім того, залишено частину тексту пункту 4.5. щодо вибору параметрів стічних вод, оскільки вважаємо, що ці параметри мають бути встановлені на державному рівні. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами» 20. Водокористувачі, які скидають промислові стічні води до каналізаційних мереж, повинні дотримуватися правил приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації міст та селищ.

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
				<p>21. Встановлення обмежень на скидання забруднюючих речовин залежить від категорії якості поверхневих вод, передбаченої для окремих ділянок водного об'єкта.</p> <p>22. Місця та періодичність відбору проб, перелік контрольованих показників встановлюються водокористувачами за погодженням з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями.</p>
35	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.04.2014 № 058/4/2/2-2482	пункт 4.5 викласти в редакції «Вміст забруднюючих речовин у стічних водах не повинен перевищувати рівні гранично допустимих скидів, встановлені відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 року № 1100 «Про порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого скидання забруднюючих речовин, скидання яких нормується – далі по тексту.	Враховано

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
36	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Вінницька обласна державна адміністрація Департамент житлово-комунального господарства, енергетики та інфраструктури Лист від .12.03.2014, № 0 1-11-04/624	В п. 4.5. замінити «Вміст забруднюючих речовин у стічних водах не повинен перевищувати гранично – допустимі скиди...» на «...гранично – допустимі концентрації ...»;	Враховано частково. Змінено запропоновану редакцію
37	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Донецька обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів лист 20.02.2014 № 06-635	Пункт 4.6. глави IV виключити	Враховано
38	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Донецька обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів лист 20.02.2014 № 06-635	Пункт 4.7. глави IV викласти у наступній редакції: місця та періодичність відбору проб, перелік контрольованих показників встановлюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року № 465 (зі змінами) та КНД 211.1.009-94 Гідросфера. Відбір проб для визначення складу і властивостей стічних та технологічних вод.	Враховано частково.
39	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Донецька обласна державна адміністрація Департамент екології та природних ресурсів лист 20.02.2014 № 06-635	Пункт 4.8 глави IV не є зрозумілим.	Враховано, пункт видалено.
40	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Вінницька обласна державна адміністрація Департамент житлово-комунального господарства, енергетики та інфраструктури Лист від .12.03.2014, № 0 1-11-04/624	п. 4.10 - конкретизувати умови перевезення та тимчасового зберігання твердих залишків від спалювання побутових відходів	Відхилено. З метою визначення напрямів видалення та перероблення залишків від спалювання побутових відходів необхідно визначити клас їх небезпеки згідно з вимогами ДСанПіН 2.2.7.029-99 «Гігієнічні вимоги щодо поводження з

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
				<p>промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення». Якщо передбачається повторне використання залишків від спалювання побутових відходів, необхідна оцінка вмісту і потенційної мобільності в навколишньому середовищі важких металів і ПХДД/ПХДФ; ГХБ; ПХД</p>
41	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Вінницька обласна державна адміністрація Департамент житлово-комунального господарства, енергетики та інфраструктури Лист від 12.03.2014, № 0 1-11-04/624	вимоги п. 4.11 суперечать вимогам п. 9, оскільки якщо показники вмісту забруднюючих речовин у залишках від спалювання побутових відходів не повинні перевищувати ГДК, тому визначення класу їх небезпеки є недоцільним;	<p>Відхилено. Граничнодопустима концентрація та клас небезпеки відходів – це різні терміни. Граничнодопустима концентрація – це максимальна кількість шкідливої речовини в одиниці об'єму або маси, яка при щоденному впливі протягом необмеженого часу не викликає будь-яких змін в організмі людини і несприятливих спадкових змін у потомства, а також не призводить до порушення нормального відтворення основних ланок екологічної системи природного об'єкта. Відповідно до пункту “в” статті 17 Закону України “Про відходи” суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами зобов'язані визначати склад і властивості відходів, що</p>

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
				<p>утворюються, а також за погодженням із спеціально уповноваженими органами виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища ступінь їх небезпечності для навколишнього природного середовища та здоров'я людини. Клас небезпеки відходів визначається відповідно до ДСанПіН 2.2.7.029-99 «Гігієнічні вимоги поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення» (розділ 5), затверджується органами МОЗ за погодженням з територіальними органами Мінприроди.</p> <p>Інформація щодо класів небезпеки окремих видів відходів міститься у виданих дозвільних документах у сфері поводження з відходами, зокрема дозволах на розміщення відходів та лімітах на утворення та розміщення відходів.</p>

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
42	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Вінницька обласна державна адміністрація Департамент житлово-комунального господарства, енергетики та інфраструктури Лист від .12.03.2014, № 0 1-11-04/624	п. 4.12. перефразувати на «Межі сумарних викидів важких металів не повинні перевищувати гранично – допустимої концентрації з урахуванням ефекту сумації», а також конкретизувати характер викидів (атмосферне повітря, вода водоєм, ґрунт тощо);	Враховано частково, змінено запропоновану редакцію.
43	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Черкаська обласна державна адміністрації Управління житлово-комунального господарства Лист від 06.03.2014 № 01/01-32/993	Крім того, в розділ IV «Екологічна та санітарна безпека» необхідно включити пункт стосовно вирішення питання подальшого поводження із залишками від спалювання побутових відходів, зокрема напрямів їх видалення (захоронення) у разі неможливості перероблення та повторного використання. Відповідно до вимог ДСанПіН 2.2.7. 029-99 «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення» залишки в результаті спалювання побутових відходів відсутні у переліку відходів, які приймаються на полігони твердих побутових відходів.	Відхилено. Шляхи поводження із залишками від спалювання побутових відходів мають бути визначені на стадії проектування сміттєспалювального заводу. Крім того, п. 1.4 Правил експлуатації полігонів побутових відходів, затверджених 01.12.2010 № 435, зареєстрованих у Мін'юсті України від 22.12.2010 № 1307/18602, передбачено, що на полігони побутових відходів дозволяється приймати побутові відходи (окрім рідких побутових відходів та небезпечних відходів у складі побутових відходів) з житлових будинків, адміністративних і громадських установ та організацій, підприємств торгівлі та громадського харчування, закладів культури і мистецтва, навчальних та лікувально-профілактичних закладів та інших підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, вуличний та садово-

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
				<p>парковий змет і листя, а також подрібнені будівельні відходи і промислові відходи III та IV класів небезпеки відповідно до санітарних правил та норм, шлак і золу від сміттєспалювальних заводів.</p> <p>З метою визначення напрямів видалення та перероблення залишків від спалювання побутових відходів необхідно визначити клас їх небезпеки згідно з вимогами ДСанПіН 2.2.7.029-99 «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення». Якщо передбачається повторне використання залишків від спалювання побутових відходів, необхідна оцінка вмісту і потенційної мобільності в навколишньому середовищі важких металів і ПХДД/ПХДФ; ГХБ; ПХД</p>
44	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.04.2014 № 058/4/2/2-2482	пункт 4.13 викласти в редакції: Рівень шуму (звукових та інфразвукових коливань) не повинен перевищувати норми, що встановлені відповідними нормативно-правовими актами щодо рівня шуму у виробничих приміщеннях та на межі санітарно-захисної зони.	Враховано

№ п/п	Структурний елемент	Назва організації, номер листа чи повідомлення електронною поштою і дата	Заувага і (або) пропозиція	Висновок розробника
45	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Вінницька обласна державна адміністрація Департамент житлово-комунального господарства, енергетики та інфраструктури Лист від .12.03.2014, № 0 1-11-04/624	виключити з переліку п.4.14, оскільки робота сміттєспалювального заводу при перевищенні ГДК забруднюючих речовин у викидах або/та скидах неприпустима; п. 4.14 викласти у новій редакції, а саме: «У разі, якщо встановлено факт перевищення гранично – допустимих концентрацій забруднюючих речовин у викидах, або/та скидах, вживати невідкладні заходи по встановленню та усуненню причин їх виникнення»;	Враховано частково. У зауваженні не враховано, що випадки перевищення ГДК можуть бути зафіксовані під час безпосередньої роботи заводу. Зважаючи на достатньо складну технологію спалювання, завод зупинити водночас неможливо. Тому і визначено межі часу роботи заводу у разі перевищення ГДК у викидах/скидах сміттєспалювального заводу.
46	Розділ 4 «Екологічна та санітарна безпека»	Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) Департамент житлово-комунальної інфраструктури Лист від 03.04.2014 № 058/4/2/2-2482	Пункт 4.15 викласти в редакції: «Контроль за станом навколишнього природного середовища в місцях розміщення сміттєспалювальних заводів здійснюється суб'єктом господарювання, який здійснює діяльність з експлуатації сміттєспалювального заводу, а також органами державної санітарно-епідеміологічної служби та територіальними органами Державної екологічної інспекції України з використанням методик визначення складу та вмісту забруднюючих речовин у повітрі та ґрунті.»	Враховано

господарства України «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів».

У додатку 1 до Звіту наведено остаточну редакцію проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів».

У додатках 2, 3 до Звіту наведено пояснювальну записку та аналіз регуляторного впливу до проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів».

ВИСНОВКИ

1. На другому етапі виконання роботи відповідно до Технічного завдання до договору № Н-17/218-2013 від 4 жовтня 2013 р. здійснено доопрацювання першої редакції проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів» відповідно до зауважень та пропозицій обласних та Київської міської державної адміністрації та розроблено остаточну редакцію цього нормативно-правового акту.

2. Під час розроблення Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів враховано наступні положення:

- встановлено вимоги до суб'єктів господарювання незалежно від форми власності, які здійснюють діяльність, пов'язану з експлуатацією сміттєспалювальних заводів, дотримання яких має сприяти унеможливленню негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення;

- встановлено вимоги до приймання та обліку побутових відходів, основні технологічні параметри процесу спалювання побутових відходів, вимоги щодо санітарної та екологічної безпеки сміттєспалювальних заводів, а також щодо охорони, освітлювання, засобів зв'язку та пожежної безпеки, які мають бути дотримані під час експлуатації сміттєспалювальних заводів.

- передбачено заходи щодо забезпечення надійної експлуатації сміттєспалювальних заводів, що дозволить змінити негативне ставлення населення до цих об'єктів поводження з побутовими відходами та розширити можливості впровадження в Україні технології спалювання побутових відходів як альтернативи захороненню побутових відходів на полігоні.

3. Прийняття проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів»:

- створить необхідні умови для вжиття суб'єктами господарювання заходів із запобігання негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє середовище та здоров'я населення;

- забезпечить відповідність процесу спалювання побутових відходів прийнятим санітарним та природоохоронним вимогам, в тому числі – Європейського Союзу.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Ігнатенко О.П. Побутові відходи - правила гри на ринку. Практичний посібник. - Київ, 2012. - 160 с. (п'яте видання)/
2. Энергия из отходов. Вольчин И.А., к.т.н., Потапов А.А. Институт угольных энерготехнологий НАН Украины. Материалы круглого стола «Перспективы получения тепловой и электрической энергии при утилизации твердых бытовых отходов в условиях мегаполиса», 23.09.2010 г. Киев.
3. Директива 1999/31/ЄС щодо полігонів захоронення відходів.
4. Директива 2000/76/ЄС щодо спалювання відходів.
5. В.Б. Жуховицкий, В.Я. Меллер, А.Н. Тугов. «Энциклопедия отходов» Утилизация твердых бытовых отходов, Днепропетровск, 2011 г.

**МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

НАКАЗ

ДКУД _____

м. Київ

Про затвердження Правил
експлуатації сміттєспалювальних
заводів

Відповідно до статті 25 Закону України «Про відходи» та з метою встановлення єдиних правил експлуатації сміттєспалювальних заводів

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Правила експлуатації сміттєспалювальних заводів, що додаються.
2. Управлінню благоустрою територій та комунального обслуговування (Барінов М.О.) разом з Департаментом нормативно-правового регулювання

(Вернигор Ю.Ю.) забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Кругляка Е.Б.

**Перший заступник Міністра
регіонального розвитку,
будівництва та житлово-
комунального господарства
України**

В.А. НЕГОДА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства регіонального
розвитку, будівництва та житлово-
комунального господарства України
_____._____. 2015 № _____

ПРАВИЛА
експлуатації сміттєспалювальних заводів

I. Загальні положення

1.1. Правила експлуатації сміттєспалювальних заводів (далі - Правила) є обов'язковими для суб'єктів господарювання незалежно від форми власності, які здійснюють діяльність, пов'язану з експлуатацією заводів з спалювання побутових відходів.

1.2. Ці Правила поширюються на нові сміттєспалювальні заводи, прийняті в експлуатацію державною приймальною комісією відповідно до законодавства.

1.3. У цих Правилах терміни та скорочення вживаються у таких значеннях:

смiттєспалювальний завод (завод з спалювання побутових відходів) – будь-який стаціонарний або мобільний об'єкт (підприємство), призначений для спалювання побутових відходів, основною метою якого є генерація теплової або електричної енергії або виробництво матеріалів шляхом використання побутових відходів у якості регулярного або додаткового палива;

залишки від спалювання побутових відходів – рідкі або тверді матеріали (включаючи попiл, золу, пил, тверді продукти, мул стiчних вод з устаткування для очищення стiчних вод, використані каталізатори, використане активоване вугiлля), що утворилися в процесі спалювання побутових відходів, або в процесі оброблення на відповідному обладнанні

вихлопних газів або стічних вод, або ж в інших процесах, що здійснюються на заводі з спалювання побутових відходів;

негорючі (вогнетривкі) речовини та матеріали - речовини та матеріали, не здатні до горіння у повітрі;

приймальник - штатний робітник заводу з спалювання побутових відходів, який працює на контрольно-пропускному пункті і в обов'язки якого входить контроль за документами та складом відходів;

спалювання побутових відходів – технологічний процес горіння побутових відходів з одержанням теплової та/або електричної енергії з одночасним забезпеченням уловлювання (і концентрації) або знищення потенційно небезпечних речовин, що викидаються або можуть бути викинутими в навколишнє середовище;

ГДК – гранично-допустима концентрація;

ГХБ - гексахлорбензол;

ПХДД/ПХДФ - поліхлоровані дібензо-п-діоксини і дибензофурани;

ПХД - поліхлоровані дифеніли.

Інші терміни, що використовуються у цих Правилах, вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про відходи», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про охорону земель», Водному Кодексі України.

1.4 На сміттєспалювальні заводи допускається приймати всі види побутових відходів (окрім рідких побутових відходів та небезпечних відходів у складі побутових відходів, небезпечних відходів лікувально-профілактичних закладів) з житлових будинків, підприємств, установ та організацій, у тому числі підприємств торгівлі та ресторанного господарства, закладів культури і мистецтва, навчальних та лікувально-профілактичних закладів, інших підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, а також опале листя.

1.5 Сортування відходів як вторинної сировини, що є у складі побутових відходів, допускається на підприємствах сортування та перероблення побутових відходів, які можуть входити до складу споруд заводу із спалювання побутових відходів. Після сортування вміст негорючих речовин та матеріалів у складі побутових відходів не повинен перевищувати 6 %.

1.6. На сміттєспалювальному заводі необхідно призначити осіб, відповідальних за:

технічний стан, обслуговування і безпечну експлуатацію сміттєспалювального заводу;

проведення поточних, планових і капітальних ремонтів;

належне розташування та обладнання місць відбору проб та вимірювання параметрів викидів та скидів сміттєспалювального заводу, утримання у справному стані пристроїв відбору проб, систем контролю та засобів автоматики згідно з вимогами природоохоронного та санітарного законодавства;

здійснення інструментально-лабораторних вимірювань ефективності роботи устаткування з спалювання побутових відходів, параметрів викидів та скидів забруднюючих речовин;

належний санітарний стан території та устаткування сміттєспалювального заводу.

1.7. Для кожного сміттєспалювального заводу на основі цих Правил, проектної документації та документації, яка додається до устаткування сміттєспалювального заводу, має бути розроблена інструкція з експлуатації, в якій мають бути враховані технологія спалювання побутових відходів, специфіка виробництва, наявні засоби механізації і ресурси для виконання робіт.

1.8. Території та будівлі сміттєспалювальних заводів повинні відповідати вимогам державних норм і правил.

1.9. Територія сміттєспалювального заводу, а також будинки, споруди, приміщення повинні бути обладнані знаками безпеки відповідно до вимог національного стандарту та Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2009 року № 1262. Рух транспортних засобів повинен бути організований за транспортно-технологічною схемою зі встановленням відповідних дорожніх знаків відповідно до вимог національного стандарту.

II. Приймання та облік побутових відходів

2.1. На в'їзді до сміттєспалювального заводу має бути встановлений щит з такою інформацією:

назва сміттєспалювального заводу;

рік введення сміттєспалювального заводу в експлуатацію;

найменування суб'єкта господарювання, що здійснює експлуатацію сміттєспалювального заводу;

режим роботи сміттєспалювального заводу;

види відходів, що приймаються на сміттєспалювальний завод;

тарифи на надання послуг із спалювання побутових відходів;

найменування структури, що забезпечує охорону сміттєспалювального заводу.

2.2. На кожному сміттєспалювальному заводі має бути контрольно-пропускний пункт (далі - КПП) і повинні бути встановлені автомобільні ваги для обліку кількості усіх видів відходів, що надходять на сміттєспалювальний завод.

2.3. Приймальника КПП необхідно забезпечити такою інформацією:

переліком речовин, заборонених для спалювання;

переліком підприємств, з якими оформлені договори на надання послуг з спалювання побутових відходів.

2.4. Приймальник на КПП контролює прибуття транспортного засобу з відходами і приймає їх за такими документами:

дорожній лист;

товарно-транспортна накладна, в якій наведено кількість побутових відходів.

2.5. На КПП повинна бути встановлена вишка для візуального контролю виду відходів, що завозяться бортовими і самоскидними транспортними засобами.

2.6. Для радіометричного контролю всіх відходів КПП повинен бути оснащений спеціальними приладами.

2.7. У разі виявлення у відходах компонентів, заборонених для спалювання, відходи не приймаються на сміттєспалювальний завод, про що приймальник зобов'язаний зробити відповідний запис у дорожньому листі.

III. Спалювання побутових відходів

3.1. В'їзд на сміттєспалювальний завод і проїзд по його території здійснюються за встановленими маршрутами. На шляху руху транспорту мають бути встановлені таблички, які вказують напрямом.

3.2. Незалежно від режиму роботи сміттєспалювального заводу, побутові відходи подають в систему спалювання тільки після досягнення в ній температури не менше ніж 850°C .

3.3. Обладнання для спалювання побутових відходів оснащується щонайменше одним додатковим пальником, який автоматично включається після останньої подачі повітря для підтримки температури димових газів понад 850°C . Додаткові пальники використовуються під час запуску і виключення обладнання для спалювання побутових відходів з метою забезпечення в камері спалювання температури понад 850°C , якщо в ній знаходяться неспалені відходи.

3.4. Для оптимізації запобігання утворенню і уловлювання ПХДД/ПХДФ; ГХБ; ПХД здійснюють контроль і управління параметрами горіння та викидів.

3.5. Устаткування для спалювання побутових відходів експлуатують таким чином, щоб димові гази після останньої подачі повітря нагрівалися до температури понад 850°C і перебували при такій температурі щонайменше дві секунди. Температуру заміряють у внутрішньої стіни камери згорання.

3.6. Обладнання оснащується системою, яка автоматично запобігає надходженню побутових відходів у камеру горіння:

якщо не досягнута та не підтримується необхідна для спалювання побутових відходів температура, встановлена цими Правилами;

якщо результати безперервних вимірювань показують, що перевищені величини гранично допустимих викидів;

у разі порушень режиму спалювання.

3.7. Під час спалювання побутових відходів постійно здійснюють контроль об'ємної витрати повітря, температури спалювання, концентрації і

тиску азоту, а також температури димових газів і вмісту пари у димових газах.

3.8. З метою підвищення ефективності процесу горіння побутових відходів рекомендується:

здійснення попереднього підігріву первинного і вторинного повітря для поліпшення умов горіння;

застосування безперервного, а не періодичного технологічного процесу для мінімізації викидів на етапах пуску і зупинки;

застосування системи безперервного контролю параметрів горіння;

використання для горіння повітря з бункерів побутових відходів.

3.9. Технічний огляд та експертне обстеження машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки проводяться відповідно до Порядку проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 року № 687.

IV. Екологічна та санітарна безпека

4.1. На сміттєспалювальному заводі має бути створена система моніторингу, заходи екологічної безпеки мають бути спрямовані на захист нормального стану повітря, ґрунту та підземних вод.

4.2. Дослідження проб повітря проводиться за такими показниками:

безперервно – вміст NO_x (якщо встановлено відповідні гранично допустимі концентрації викидів), оксиду вуглецю (CO), загальну кількість суспендованих часток (пилу), загальну кількість органічного вуглецю, вміст хлористого водню (HCl), фтористого водню (HF), двоокису сірки (SO₂);

не рідше двох разів на рік, а в перший рік дії обладнання щонайменше один раз на три місяці - важкі метали та ПХДД/ПХДФ; ГХБ; ПХД.

4.3. На сміттєспалювальному заводі необхідно забезпечити проведення контролю за станом атмосферного повітря на межі санітарно-захисної зони та на виробничій території атестованою лабораторією відповідно до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря».

4.4. Дослідження ґрунту у межах санітарно-захисної зони (на відстані 50, 100, 200 і 500 м) повинні проводитись не рідше ніж двічі на рік.

4.5. Вміст забруднюючих речовин у стічних водах не повинен перевищувати гранично допустимі скиди, встановлені відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1996 року № 1100 «Про порядок розроблення і затвердження нормативів гранично-допустимого скидання забруднюючих речовин, скидання яких нормується» та наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 15 грудня 1994 року № 116 «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично-допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами», зареєстрованому у Міністерстві юстиції України 22 грудня 1994 року за № 313/523. У разі перевищення цих показників стічні води повинні пройти додаткове очищення для досягнення цих гранично допустимих скидів.

4.6. Не допускається розбавлення стічних вод з метою досягнення показників гранично допустимих скидів.

4.7. Виміри параметрів стічних вод здійснюють:

безперервно - рН, температура і швидкість потоку стічних вод;

щоденно - загальна кількість суспендованих речовин;

не рідше одного разу на місяць – вміст забруднюючих речовин (за винятком суспендованих речовин, ПХДД/ПХДФ; ГХБ; ПХД) з взяттям накопичених протягом 24 годин зразків, пропорційних потоку;

не рідше одного разу на шість місяців, а в перший рік роботи обладнання не менше ніж один раз на три місяці – вміст ПХДД/ПХДФ; ГХБ; ПХД, важких металів.

4.8. Якщо стічні води, що утворюються на сміттєспалювальному заводі, очищаються на обладнанні для очищення стічних вод, розміщеному на сміттєспалювальному заводі, (надалі - очисне устаткування), параметри стічних вод вимірюють в наступних місцях:

стічні води, що утворилися в процесі очищення димових газів - перед їх введенням в очисне устаткування;

інші стічні води - перед їх введенням в очисне устаткування;

очищені стічні води - в місці їх витікання з очисного устаткування.

4.9. Показники вмісту забруднюючих речовин у залишках від спалювання побутових відходів не повинні перевищувати гранично допустимі концентрації ГДК токсичних елементів, встановлених державними санітарними нормами і правилами для ґрунту.

4.10. Перевезення та тимчасове зберігання твердих залишків від спалювання побутових відходів здійснюють з дотриманням вимог ДСанПіН 2.2.7.029-99 «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення».

4.11. З метою визначення напрямів видалення та перероблення залишків від спалювання побутових відходів необхідно визначити клас їх небезпеки згідно з вимогами ДСанПіН 2.2.7.029-99 «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення». Якщо передбачається повторне використання залишків від спалювання побутових відходів, необхідна оцінка вмісту і потенційної мобільності в навколишньому середовищі важких металів і ПХДД/ПХДФ; ГХБ; ПХД.

4.12. Межі сумарних викидів важких металів не повинні перевищувати $0,08 \text{ мг/м}^3$ побутових відходів.

4.13. Рівень шуму (звукових та інфразвукових коливань) не повинен перевищувати норми, що встановлені відповідними нормативно-правовими актами щодо рівня шуму у виробничих приміщеннях.

4.14. Не допускається продовження роботи обладнання сміттєспалювального заводу протягом більше ніж чотири години у разі, якщо гранично допустимі концентрації забруднюючих речовин у викидах або/та скидах перевищені. Сукупна тривалість експлуатації сміттєспалювального заводу в таких умовах протягом року не може перевищувати 60 годин.

4.15. Контроль за станом навколишнього природного середовища в місцях розміщення сміттєспалювальних заводів здійснюється суб'єктом господарювання, який здійснює діяльність з експлуатації сміттєспалювального заводу, а також органами державної санітарно-епідеміологічної служби та територіальними органами Державної екологічної інспекції України з використанням методик визначення шкідливих речовин у повітрі та ґрунті.

V. Охорона, освітлення і засоби зв'язку

5.1. Сміттєспалювальні заводи повинні мати охорону.

5.2. Кількість постів визначається залежно від конкретних умов, але не більше трьох.

5.3. Головний пост охорони має бути розташований на КПП або при в'їзді на сміттєспалювальний завод.

5.4. Сміттєспалювальні заводи облаштовуються відеокамерами зовнішнього нагляду, що встановлюються на КПП, адміністративному корпусі, у місці розміщення техніки тощо.

5.5. При в'їзді на сміттєспалювальний завод має бути встановлений шлагбаум або в'їзні ворота.

5.6. Охорона сміттєспалювального заводу повинна мати телефонний зв'язок, а у разі його відсутності повинна бути забезпечена мобільними телефонами.

5.7. На головному посту охорони мають бути відомості про посадових осіб сміттєспалювального заводу.

5.8. Територія сміттєспалювального заводу у темний час доби має бути освітленою. Слід вважати достатнім освітлення не менше 5 лк.

5.9. У разі надзвичайних ситуацій і пов'язаних з ними робіт освітлення забезпечується герметичними переносними світильниками за тимчасовою схемою.

VI. Пожежна безпека

6.1. На сміттєспалювальному заводі має бути затверджена інструкція про заходи пожежної безпеки, в якій встановлюються порядок та спосіб забезпечення пожежної безпеки, обов'язки і дії працівників у разі виникнення пожежі, включаючи порядок оповіщення людей та повідомлення про неї пожежної охорони, евакуації людей, тварин і матеріальних цінностей, застосування засобів пожежогасіння та взаємодії з підрозділами пожежної охорони.

6.2. На сміттєспалювальному заводі необхідно визначити обов'язки посадових осіб (у тому числі заступників керівника) щодо забезпечення пожежної безпеки, призначити відповідальних за пожежну безпеку окремих будівель, споруд, приміщень, ділянок тощо, технологічного та інженерного устаткування, а також за утримання і експлуатацію технічних засобів протипожежного захисту.

6.3. Для розміщення первинних засобів пожежогасіння на території сміттєспалювального заводу встановлюються спеціальні пожежні щити (стенди) згідно з вимогами Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697.

6.4. Пожежні щити (стенди) на території сміттєспалювального заводу встановлюються з розрахунку один щит (стенд) на 5000 кв.м площі.

6.5. Усі працівники при прийнятті на роботу і за місцем роботи повинні проходити інструктажі з питань пожежної безпеки, які поділяються на вступний, первинний, повторний на робочому місці, позаплановий та цільовий.

6.6. Особи, яких приймають на роботу, пов'язану з підвищеною пожежною небезпекою, повинні попередньо (до початку самостійного виконання роботи) пройти спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум). Працівники, зайняті на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, один раз на рік мають проходити перевірку знань відповідних нормативно-правових актів з пожежної безпеки.

6.7. Допуск до роботи осіб, які не пройшли навчання, протипожежного інструктажу і перевірки знань з питань пожежної безпеки, забороняється.

6.8. Використання пожежного обладнання, інструментів, інвентарю для господарських, виробничих та інших потреб, не пов'язаних з гасінням пожежі або навчанням протипожежних формувань, забороняється.

6.9. Кожний транспортний засіб, який працює на сміттєспалювальному заводі, має бути оснащений згідно з Правилами пожежної безпеки в Україні, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697.

**Начальник Управління
благоустрою територій та
комунального обслуговування**

М.О. Барінов

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект наказу розроблено відповідно до ст. 25 Закону України «Про відходи» та наказу Мінрегіону України від 21.06.2013 № 257.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про відходи» одним із завдань законодавства про відходи є визначення основних умов, вимог і правил щодо екологічно безпечного поводження з відходами.

Сміттєспалювальний завод (завод з спалювання побутових відходів) – це будь-який стаціонарний або мобільний об'єкт поводження з побутовими відходами, призначений для спалювання побутових відходів, основною метою якого є генерація енергії або виробництво матеріалів шляхом використання побутових відходів у якості регулярного або додаткового палива.

Україна має досвід експлуатації сміттєспалювальних заводів (виробництва чеської фірми «ЧКД-Дукла») в містах Києві, Харкові, Дніпропетровську, Севастополі. Проектна потужність одного котлоагрегату – 15 т/год. Досвід експлуатації заводів виявив багато недоліків: фактична потужність на вітчизняних відходах була на рівні 60...70 % від проектної, тепла енергія ефективно не використовувалась, заводи не мали досконалого блоку очищення газів. Внаслідок недотримання технологічного режиму спалювання в атмосферу потрапляли токсичні речовини. На даний час працюють (при неповному завантаженні) лише заводи в містах Києві та Дніпропетровську.

Нині світова енергетична криза та підвищення цін на паливо, відсутність місць для захоронення відходів змушують повернутися до процесу спалювання відходів, але вже на більш досконалішій основі із забезпеченням зниження викидів шкідливих речовин до норм екологічної безпеки. У 1999 країнами ЄС була прийнята Директива 1999/31/ЄС щодо полігонів захоронення відходів, в якій було записано вимогу про поетапне скорочення обсягів захоронення на полігонах органічної речовини у складі побутових відходів, з тим, щоб через 15 років довести обсяг захоронення побутових відходів до 35% від загальної кількості муніципальних відходів, що розкладаються.

У розвинених країнах були розроблені більш суворі екологічні вимоги до сміттєспалювальних заводів. Так, в Європейському співтоваристві була розроблена і введена в дію Директива 2000/76/ЄС щодо спалювання відходів.

Вже з кінця ХХ століття у світі спостерігається збільшення кількості нових сміттєспалювальних заводів.

Нині в Україні побутові відходи стали розглядати як одне з альтернативних видів палива для виробництва теплової та електричної енергії, що свідчать на користь та доцільність повернення сфери поводження з побутовими відходами до спалювання побутових відходів за умов суворого дотримання при цьому вимог європейського та вітчизняного санітарного та природоохоронного законодавства щодо експлуатації сміттєспалювальних заводів та їх впливу на навколишнє середовище та здоров'я людей. Проте питання спалювання побутових відходів розглядається в нашій країні з точки зору законодавчого регулювання дуже поверхнево, відсутність повної і достовірної інформації щодо сміттєспалювальних заводів, призводить, зокрема, до негативного ставлення населення до цих об'єктів поводження з побутовими відходами та спричиняє опір суспільства впровадженню технології спалювання побутових відходів.

Враховуючи вищевикладене, з метою врегулювання питання щодо належної експлуатації існуючих та знов збудованих сміттєспалювальних заводів розроблено проект наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів».

2. Мета і шляхи її досягнення

Метою проекту акта є встановлення єдиних правил експлуатації сміттєспалювальних заводів за умов суворого дотримання вимог санітарного та природоохоронного законодавства щодо забезпечення унеможливлення негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення.

Досягнення мети здійснюється шляхом затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів, якими будуть встановлені вимоги до умов:

- приймання побутових відходів на сміттєспалювальні заводи;
- процесу спалювання побутових відходів;
- очищення викидів та скидів сміттєспалювальних заводів.

3. Правові аспекти

Ст. 25 Закону України «Про відходи» передбачено, що до компетенції центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, у сфері поводження з відходами належить, зокрема, затвердження за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, правил експлуатації та утримання об'єктів поводження з побутовими відходами, зокрема сміттєспалювальних заводів.

Правовідносини у цій сфері регулюються такими нормативно-правовими актами:

Закон України «Про відходи»;

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;

Закон України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення»;

Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»;

Директива 2000/76/ЄС Європейського парламенту та Ради «Щодо спалювання відходів» (чинна в Україні, але Директива 2000/76/ЄС замінена Директивою Європейського Парламенту та Ради 2010/75/ЄС від 24 листопада 2010 року про промислові викиди (інтегроване запобігання та контроль забруднення) (ОВ L 332, 28.12.2000);

Стокгольмська конвенція про стійкі органічні забруднювачі;

ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів»;

Методичні рекомендації з організації збирання, перевезення, перероблення та утилізації побутових відходів, затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 07.06.2010 № 176.

Реалізація акта не потребує внесення змін до чинних чи розроблення нових актів.

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття і реалізація проекту акта не потребує виділення додаткових коштів із державного бюджету України.

5. Пропозиція заінтересованих органів

Проект наказу потребує погодження з Міністерством екології та природних ресурсів, Державною санітарно-епідеміологічною службою, Державною службою з питань регуляторної політики і підприємництва, Державною службою гірничого нагляду та промислової безпеки України

6. Регіональний аспект

Проект наказу не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

6¹. Запобігання дискримінації

У проекті наказу відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції

Проект наказу не містить правил і процедур, які можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень.

8. Громадське обговорення

Проект наказу розміщено на офіційному сайті Мінрегіону України (www.minregion.gov.ua) в розділі для громадського обговорення.

9. Пропозиція соціальних партнерів

Проект акта буде направлено на погодження до Спільного представницького органу всеукраїнських профспілок та профспілкових об'єднань та Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні.

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект наказу є регуляторним актом.

Обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта

В Україні відсутні нормативно-правові, які регулюють питання експлуатації сміттєспалювальних заводів. Дія положень проекту акта матиме позитивний вплив на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави. Проект акта відповідає принципам державної регуляторної політики.

Очікувані результати прийняття цього регуляторного акта визначалися із застосуванням методу аналізу вигод та витрат у простій формі щодо:

держави;

ринкового середовища, суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана зі сферою поводження з побутовими відходами;

громадян.

Витрати	Вигоди
	Держава
Відсутні	1. Реалізація державної політики у сфері поводження з побутовими відходами 2. Удосконалення нормативно-правової бази 3. Посилення контролю за дотриманням суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері поводження з відходами
	Ринкове середовище, суб'єкти господарювання у сфері поводження з відходами
Витрати робочого часу, необхідного для вивчення	1. Дотримання суб'єктами господарювання вимог щодо режиму експлуатації

Витрати	Вигоди
вимог регуляторного акта, та витрати, пов'язані з дотриманням цих вимог під час своєї діяльності	сміттєспалювальних заводів. 2. Створення належних правових умов для експлуатації сміттєспалювальних заводів. 3. Підвищення рівня законності у сфері поводження з відходами
Громадяни	
Витрати відсутні	1. Поліпшення стану навколишнього середовища 2. Забезпечення унеможливлення негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення

Ефективність впливу цього регуляторного акта на відповідні суспільні відносини підтверджується перевищенням вигод над витратами.

Обґрунтування відповідності проекту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики

№ з/п	Принцип державної регуляторної політики	Обґрунтування відповідності проекту принципу державної регуляторної політики
1.	Доцільність	На сьогодні є доцільним комплексно розв'язати проблеми, пов'язані з належною експлуатацією сміттєспалювальних заводів
2.	Адекватність	Форма та рівень державного регулювання відповідає регламентним вимогам (затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів передбачено Ст. 25 Закону України «Про відходи») та ринковим вимогам (ринкові відносини у сфері поводження з відходами мають розвиватися відповідно до чинного законодавства) з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.
3.	Ефективність	Ефективність впливу цього регуляторного акта на відповідні суспільні відносини підтверджується перевищенням вигід над витратами.
4.	Збалансованість	Баланс інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави забезпечується завдяки унеможливленню негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення.
5.	Передбачуваність	Проект акта засвідчує послідовність державної політики у частині забезпечення; суб'єкти господарювання можуть здійснювати планування своєї діяльності щодо належної експлуатації

№ з/п	Принцип державної регуляторної політики	Обґрунтування відповідності проекту принципу державної регуляторної політики
		сміттеспалювального заводу
6.	Прозорість та врахування громадської думки	Під час підготовки проекту акта забезпечення відкритості для фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань дій Мінрегіону України на всіх етапах його регуляторної діяльності здійснюється шляхом розміщення проекту на офіційному веб-сайті Мінрегіону з метою отримання зауважень та пропозицій.

11. Прогноз результатів

Прийняття проекту акта:

- створить необхідні умови для вжиття суб'єктами господарювання заходів із запобігання негативного впливу сміттеспалювальних заводів на навколишнє середовище та здоров'я населення;

- забезпечить відповідність процесу спалювання побутових відходів прийнятим санітарним та природоохоронним вимогам, в тому числі – Європейського Союзу.

Можливі ризики щодо реалізації положень акта не прогножуються.

**Аналіз регуляторного впливу
проекту наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та
житлово-комунального господарства України «Про затвердження
Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів»**

1. Визначення та оцінка важливості проблеми

Проект наказу розроблено відповідно до ст. 25 Закону України «Про відходи» та наказу Мінрегіону від 21.06.2013 № 257.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про відходи» одним із завдань законодавства про відходи є визначення основних умов, вимог і правил щодо екологічно безпечного поводження з відходами.

Сміттєспалювальний завод (завод з спалювання побутових відходів) – це будь-який стаціонарний або мобільний об'єкт поводження з побутовими відходами, призначений для спалювання побутових відходів, основною метою якого є генерація енергії або виробництво матеріалів шляхом використання побутових відходів у якості регулярного або додаткового палива.

Україна має досвід експлуатації сміттєспалювальних заводів (виробництва чеської фірми «ЧКД-Дукла») в містах Києві, Харкові, Дніпропетровську, Севастополі. Проектна потужність одного котлоагрегату – 15 т/год. Досвід експлуатації заводів виявив багато недоліків: фактична потужність на вітчизняних відходах була на рівні 60...70 % від проектної, тепла енергія ефективно не використовувалась, заводи не мали досконалого блоку очищення газів. Внаслідок недотримання технологічного режиму спалювання в атмосферу потрапляли токсичні речовини. На даний час працюють (при неповному завантаженні) лише заводи в містах Києві та Дніпропетровську.

Нині світова енергетична криза та підвищення цін на паливо, відсутність місць для захоронення відходів змушують повернутися до процесу спалювання відходів, але вже на більш досконалій основі із забезпеченням зниження викидів шкідливих речовин до норм екологічної безпеки. У 1999 країнами ЄС була прийнята Директива 1999/31/ЄС щодо полігонів захоронення відходів, в якій було записано вимогу про поетапне скорочення обсягів захоронення на полігонах органічної речовини у складі побутових відходів, з тим, щоб через 15 років довести обсяг захоронення побутових відходів до 35% від загальної кількості муніципальних відходів, що розкладаються.

У розвинених країнах були розроблені більш суворі екологічні вимоги до сміттєспалювальних заводів. Так, в Європейському співтоваристві була розроблена і введена в дію Директива 2000/76/ЄС щодо спалювання відходів.

Вже з кінця ХХ століття у світі спостерігається збільшення кількості нових сміттєспалювальних заводів.

Нині в Україні побутові відходи стали розглядати як одне з альтернативних видів палива для виробництва теплової та електричної енергії, що свідчать на користь та доцільність повернення сфери поводження з побутовими відходами до спалювання побутових відходів за умов суворого дотримання при цьому вимог європейського та вітчизняного санітарного та природоохоронного законодавства щодо експлуатації сміттєспалювальних заводів та їх впливу на навколишнє середовище та здоров'я людей. Проте питання спалювання побутових відходів розглядається в нашій країні з точки зору законодавчого регулювання дуже поверхнево, відсутність повної і достовірної інформації щодо сміттєспалювальних заводів, призводить, зокрема, до негативного ставлення населення до цих об'єктів поводження з побутовими відходами та спричиняє опір суспільства впровадженню технології спалювання побутових відходів.

Враховуючи вищевикладене, з метою врегулювання питання щодо належної експлуатації існуючих та знов збудованих сміттєспалювальних заводів розроблено проект наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів».

2. Визначення цілей державного регулювання

Метою державного регулювання є встановлення єдиних правил експлуатації сміттєспалювальних заводів за умов суворого дотримання вимог санітарного та природоохоронного законодавства щодо забезпечення унеможливлення негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення..

3. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення зазначених цілей

Можливі способи досягнення цілей	Оцінка способу	Причини відмови від альтернативних способів / аргументи щодо переваги обраного способу
Збереження чинного регулювання	Відсутність чітко визначених правил експлуатації сміттєспалювальних заводів	Спосіб є неприйнятним, оскільки не вирішуються проблеми негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення

Можливі способи досягнення цілей	Оцінка способу	Причини відмови від альтернативних способів / аргументи щодо переваги обраного способу
Обраний спосіб	Забезпечення вимог законодавства у сфері поводження з побутовими відходами (в тому числі – Європейського Союзу) щодо дотримання суб'єктами господарювання встановлених правил і режиму експлуатації установок і виробництв з оброблення та утилізації відходів	Спосіб є прийнятним. У разі встановлення Правил експлуатації сміттєспалювальних заводів спалювання розглядається як можливий та екологічно обґрунтований спосіб видалення (утилізації) горючого залишку від сортування загальної маси побутових відходів.

Таким чином, обраний спосіб – прийняття запропонованого акту – є єдиним прийнятним способом досягнення встановлених цілей.

4. Опис механізму, який пропонується застосувати для розв'язання проблеми, і відповідні заходи

Для розв'язання проблеми пропонується механізм встановлення вимог до суб'єктів господарювання незалежно від форми власності, які здійснюють діяльність, пов'язану з експлуатацією сміттєспалювальних заводів, дотримання яких має сприяти унеможливленню негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення.

Регуляторним актом встановлюються вимоги до приймання та обліку побутових відходів, основні технологічні параметри процесу спалювання побутових відходів, вимоги щодо санітарної та екологічної безпеки сміттєспалювальних заводів, а також щодо охорони, освітлювання, засобів зв'язку та пожежної безпеки, які мають бути дотримані під час експлуатації сміттєспалювальних заводів.

Цим регуляторним актом забезпечується збалансованість інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави завдяки надійній експлуатації сміттєспалювальних заводів, що дозволить змінити негативне ставлення населення до цих об'єктів поводження з побутовими відходами та розширити можливості впровадження в Україні технології спалювання побутових відходів як альтернативи захороненню побутових відходів на полігоні.

5. Обґрунтування можливості досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта

У разі прийняття регуляторного акта визначені цілі будуть досягнуті у повному обсязі за рахунок суворого дотримання суб'єктами господарювання, що здійснюють експлуатацію сміттєспалювальних заводів, його вимог.

Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта

На дію цього регуляторного акта негативно можуть вплинути такі економічні та політичні чинники: економічна криза, політична нестабільність, зміни в чинному законодавстві.

Зазначені чинники позначаються на ефективності роботи підприємств, що здійснюють спалювання побутових відходів.

Позитивно впливатиме на дію цього акта економічне зростання, підвищення добробуту та платоспроможності населення, дотримання органами місцевого самоврядування та відповідними суб'єктами господарювання вимог законодавства.

Зазначені чинники мають значний вплив на результативність запропонованого регуляторного акта, тому буде впроваджено постійний моніторинг їх оцінки, за результатами якого до запропонованого регуляторного акта будуть внесені відповідні зміни для усунення їх негативного впливу.

Оцінка можливості впровадження та виконання вимог регуляторного акта

Можливість виконання акта з боку органів державної виконавчої влади може бути такою:

щодо Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України - не оцінюється, оскільки дія акта не поширюється на цей орган;

місцеві органи виконавчої влади, територіальні органи Держархбудінспекції України та органів місцевого самоврядування – висока.

Можливість виконання акта суб'єктами господарювання у сфері благоустрою є високою, оскільки самі суб'єкти господарювання зацікавлені у вдосконаленні правового регулювання відповідних відносин та забезпечення законності у цій сфері.

Механізм повної або часткової компенсації можливої шкоди у разі настання очікуваних наслідків дії акта не розроблявся, оскільки настання будь-яких негативних наслідків за результатами прийняття запропонованого механізму не очікується.

Державний нагляд та контроль за додержанням вимог акта

Державний контроль та нагляд за додержанням вимог регуляторного акта буде здійснюватися відповідно до ст. 23-2 Закону України «Про відходи» центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

6. Очікувані результати прийняття регуляторного акта

Очікувані результати прийняття цього регуляторного акта визначалися із застосуванням методу аналізу вигод та витрат у простій формі щодо:

держави;

ринкового середовища, суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана діяльність яких пов'язана із утриманням та ремонтом об'єктів благоустрою;

громадян.

Витрати	Вигоди
Держава	
Відсутні	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реалізація державної політики у сфері поводження з побутовими відходами 2. Удосконалення нормативно-правової бази 3. Посилення контролю за дотриманням суб'єктами господарювання вимог законодавства у сфері поводження з відходами
Ринкове середовище, суб'єкти господарювання у сфері поводження з відходами	
Витрати робочого часу, необхідного для вивчення вимог регуляторного акта, та витрати, пов'язані з дотриманням цих вимог під час своєї діяльності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дотримання суб'єктами господарювання вимог щодо режиму експлуатації сміттєспалювальних заводів. 2. Створення належних правових умов для експлуатації сміттєспалювальних заводів. 3. Підвищення рівня законності у сфері поводження з відходами
Громадяни	
Витрати відсутні	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поліпшення стану навколишнього середовища 2. Забезпечення унеможливлення негативного впливу сміттєспалювальних заводів на навколишнє природне середовище та здоров'я населення

Ефективність впливу цього регуляторного акта на відповідні суспільні відносини підтверджується перевищенням вигід над витратами.

7. Обґрунтування терміну дії регуляторного акта

Акт набирає чинності з дня опублікування його в засобах масової інформації відповідно до законодавства України. Термін його дії не обмежено.

8. Показники результативності регуляторного акта

Основними показниками результативності проекту акта є:

- кількість знов збудованих сміттєспалювальних заводів (установок для спалювання побутових відходів);
- обсяги побутових відходів, що надходять на сміттєспалювальні заводи;
- зменшення обсягів та підвищення безпеки викидів та скидів сміттєспалювальних заводів;
- кількість порушень правил експлуатації сміттєспалювальних заводів.

Суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта, витратимуться кошти на утримання у належному стані сміттєспалювальних заводів, їх безперервну та ефективну роботу, здійснення їх поточного та капітального ремонтів, але при оптимізації витрат матеріальних та трудових ресурсів, необхідних для здійснення цих заходів.

Передбачається високий рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта.

З метою створення сприятливих умов суб'єктів господарювання будуть своєчасно вноситися відповідні зміни до цього рішення.

З метою відстеження результативності цього регуляторного акта визначено показник – обсяги побутових відходів, що надходять на сміттєспалювальні заводи, та показники якості викидів та скидів сміттєспалювальних заводів.

9. Відстеження результативності регуляторного акта

Базове відстеження результативності регуляторного акта проведено на етапі його підготовки.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено через рік після набрання їм чинності.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись один раз на три роки починаючи з дня виконання заходів повторного відстеження.

У разі виявлення нерегульованих та проблемних моментів шляхом проведення аналізу результатів дії цього акту, ці моменти буде виправлено шляхом внесення відповідних змін.

Вказаний регуляторний акт публікується у відповідних офіційних виданнях країни, а також в електронному вигляді на відповідних сайтах.